

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas III. Explicatur quid intuitiva.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

ris. Tum quia etiam posito, quod teneat prædicta definitio, saltem non dictis terminis exprimi debuisse sed potius his: Intuitiva est quæ attingit objectum non instar aliis objecti à se distincti, cum tamen ponat Oviedo Ly quæ non attingit objectum. Quod autem adlata phrasi potius explicari debuerit, ratio est: Quia cognitio est actus intentionalis, Ergo potius debuit, exprimi & non negari iste actus, cumque cognitio intuitiva, non sit quid negativum, debuisse exprimi potius termino positivo, scilicet adhibendo hunc terminum actus. Et si sufficit termino negativo, describere cognitionem intuitivam, dicam Lapidem habere cognitionem intuitivam Angeli, quia non attingit Angelum instar alius objecti ab Angelo distincti. Quod si dicas non posse id quadrare Lapidi, quia nullo modo attingit Angelum. Sed ut hoc ad propositum serviat, exprimendus fuisse ille actus, termino positivo.

NON SATIS FACIT 3. Quia admittit Oviedo possibilem esse cognitionem quæ sit reflexiva supra seipsam, si autem stare prædicta definitio, non esset possibilis notitia reflexiva supra seipsam, quia nunquam posset reflectere supra seipsam quin saltem confusè reflectat se supra alias: & dicat se non esse talem quales aliæ sunt. Unde non esset purè reflexiva supra seipsam sed etiam reflexiva supra alias.

DIFFICULTAS III.

Explicatur quid Intuitiva?

Cognitio Intuitiva Est cognitio quæ attingit objectum secundum quod ipsum, seu est cognitio objecti sicuti est. Ly Est accipiendo pro aliquo communi ad existentiam & essentiam. Seu est notitia, in qua Ita cognitionis, respondet ad Ita objecti. Ly attingit objectum, Ly cognitio objecti, sunt loco generis, reliqua autem, differentia loco. Non dico autem illam cognitionem attingere objectum ipsum, sed secundum quod ipsum, quia cognitio demonstrativa de existentia Dei, cognitio item fidei credentis Deum, attingit ipsum Deum, sed non secundum quod ipsum, modus enim essendi Dei alius est, à modo, quo illum cognoscimus; Licet ipsummet cognoscamus. Et quod latet sub illis entibus rationis, quæ fingimus cognoscendo Deum, est quidem ipsummet esse Dei, sed non cognitum à nobis, secundum quod est ipsum. Et quidem ut à magis notis ad ignotiora procedamus, quando oculus videt album, quod est album, nigrum quod est nigrum, dicitur videre ipsum se.

cundum quod ipsum, sic intellectus, tunc etiam dicitur noscere intuitivè, quando noscet ipsum objectum, secundum quod ipsum. Rursus non dico quod cognitio intuitiva attingat objectum secundum quod ipsum est. Quia Ly est, ambiguum faceret sensum, an non supponeret pro existentia. Hinc etiam in secunda explicatione positum quidem Ly est, quia non potuissent sine illo concipi verba explicationis possunt autem concipi in priori illa explicatione. Unde & in priori explicatione omissum Ly est. Ideo autem non debet accipi Ly est, sumptum pro existentia, quia indubiè intuitivè possunt nosci, saltem à Deo, etiam non existentes res.

EXPLICARI POTEST ULTERIUS hæc definitio à paritate cum visione oculari. Intueor Cæsarem præsentem, attingo ipsum secundum quod ipsum, si autem obtrudatur mihi alius similis illi in aliquibus, vel is, qui personam ejus gerit: eo casu non viderem Cæsarem secundum quod ipsum; & si acciperet Cæsar larvam non viderem eum secundum quod ipsum, non dicerem attingere intuitivè. Fundatur ulterius hoc totum in hoc principio. Objecta quantum est ex vi sui, & ex natura sua, petunt non nisi intuitivam cognitionem. Quia id quod petit cognosci, petit, secundum quod convenit ei prædicatum intelligibilitatis, & quia hoc prædicatum intelligibilitatis, est ipsamet rei entitas, sicut unaquæque entitas non petit nisi suam entitatem, non petit ipsum esse, nisi secundum quod ipsum est, sic nec petit intelligi aliter, nisi secundum quod ipsum. Rursus appetitus ille quem habent, ut ita dicam objecta, non est alius, nisi ut se notificent noscenti quid sint, & quia hæc notificatio rei, non habebitur, si non noscantur secundum quod ipsa, sit ut appetendo nosci, appetant nosci secundum quod ipsa. Ly ergo nosci secundum quod ipsum, reddit hunc sensum; quod si sit intuitiva adæquata, debeat secundum quod ipsum adæquatè noscere, secus si sit intuitiva inadæquata, tumque cognoscetur secundum quod ipsum, quando ut dixi, Ita & modus noscendi, respondebit ad Ita & modum objecti.

RATIO 1. Bonitas explicationis desumitur ex auctoritate Sancti Pauli, qui visionem beatam explicans phrasi hac utitur. Videmus nunc in ænigmate, tunc autem facie ad faciem, item videbimus eum sicuti est, quæ verba coincidunt cum nostra explicatione, idemque significant, ac dicere: noscemus Deum, secundum quod ipsum.

RATIO 2. Quia prædicta explicatio, convenit omni soli, & semper, proceditque per prima.

RATIO 3. Quia reliquæ omnes descriptiones ab aliis adlatæ, supponunt hanc nostram, ad eamque revocari possunt. Imprimis non

† (Q) 2 cognosci

cognosci per modum aliū, revocatur ad cognosci secundum quod ipsum, tanquam negatio ad prædicatum affirmativum, ad eum modum, quo negatio brutalitatis in Petro, revocatur ad esse hominis. Causari à propriis speciebus, ab ipso objecto, à Deo per se, vel per alium supplemte propriarum specierum vel objecti concursum, revocatur tanquam principium elicitive cognitionis, attingentis objectum, secundum quod ipsum. Item cognosci non præscindendo, revocatur tanquam species aliqua ad genus. quod ipsum revocari, est signum à posteriori recte definitionis, sicut quia omnia revocantur in homine ad animal rationale, signum est, per animal rationale, recte definiri hominem.

DICES Non omnis veritas est cognitio intuitiva, & tamen omnis veritas, cognoscit objectum secundum quod ipsum. Ergo cognitio intuitiva non est cognitio attingens objectum secundum quod ipsum.

RESPONDETUR solvi hanc objectionem etiam in prima parte, nunc suffecerit dicere. Cum omnis cognitio intuitiva sit vera, non est mirum, involvi in illa, etiam prædicata veritatem indicantia; nihilominus distinguitur sufficienter formalitas veritatis, à formalitate intuitivæ, quia veritas dicit radicalem existentiam conformitatis cum objecto, secundum quod ipsum, nihil requirendo, de modo illius ipsius conformitatis, representandæ. jam autem intuitiva requirit hunc modum, ut scilicet noscatur objectum secundum quod ipsum, & ut ad Ita objecti, respondeat Ita modi noscendi.

INSTABIS saltem cognitio quidditativa non est cognitio intuitiva, & tamen cognoscit objectum secundum quod ipsum.

RESPONDETUR negando, quod cognitio quidditativa, non sit cognitio intuitiva, de quo actum in Ethicis.

Quæri hic solet quid à nobis cognoscatur intuitivè. Imprimis actus nostros, quos de facto experimur nos habere, cognoscimus intuitivè, non quo ad quid sint, sed quod sint. Quod autem non cognoscimus illos, quo ad quid sint ratio est quia sunt spirituales, nos autem in corpore, non cognoscimus spiritualia, quo ad quid sint. Imò putarem, quo ad quod sint illos actus sine ullo phantasmate nosci, seu sine specie impressa, nulla enim illius necessitas. Quod autem actum suum internum noscere possit anima, licet oculus non possit videre suam visionem referri id debet in hoc, quod intellectus sit potentia supra seipsam reflexiva, & latioris spheræ; oculus autem adstrictus, ut nihil videat, nisi coloratum. Quod posita abstractione possit aliquid intuitivè videri petatur ex prima parte, ex quo fundamento dubitari posset, an non etiam rationes communes ipsæque universalis, à per-

fectiori intellectu, intuitivè nosci possint, si cate-roqui aliæ rationes abstractæ, sunt intelligibiles intuitivè.

QUÆSTIO II.

Quid notitia Comprehensive?

DE hoc discurrere spectat ad primam partem, tamen etiam hic tradenda est ejus aliqua notitia.

NOTO 1. breviter ex prima parte, Notitiam comprehensivam, esse notitiam intuitivam perfectam, à principio saltem æquè perfectæ, atque est objectum noscibile. Hinc nulla creatura erit comprehensiva Dei, quia nulla productiva notitiæ, quæ sit ab illa, tanquam principio æquè perfectæ, atque est perfectum objectum, quod est Deus! Bonitatem hujus explicationis suppono inibi probatam.

NOTO 2. duplicem comprehensionem nos imaginari posse, unam adæquatam, aliam inadæquatam. Comprehensio adæquata est, per quam attingitur comprehensive totum objectum. Comprehensio autem inadæquata, per quam attingitur objectum inadæquate, Comprehensive tamen quoad illam partem. Quod possit sic dividi comprehensio. Ratio est. Tum quia sicut possibilis est, differentia subalterna, quæ diverso respectu non est differentia, sed genus, cur possibilis etiam non erit comprehensio, quæ diverso respectu, non sit comprehensio. in quantum comprehensio hanc præcisam formalitatem habet, quæ est tenentia totius objecti. Jam quia in materialibus potest comprehendi, v.g. pars pomi & totum pomum non comprehendi, ut si posita divisione partem pomi ambiat manus, Ergo etiam facta præcissione intentionali, divisioneque poterit una pars comprehendi. Tum quia non implicat contradictionem Lumen gloriæ quod elevet, v.g. ad videndam essentiam, & non personas, & cur repugnabit elevatio, per quam homo comprehendat in Angelo gradum genericum spiritualitatis, non comprehendendo differentiam ejus specificam, ita tamen, ut per ordinem etiam ad noscendam, etiam partem objecti, debeat proficisci illa notitia à principio tam perfectæ ad minimum atque est perfectum objectum, saltem defectum perfectionis, elevatione supplente.

NOTO 3. Tam partialem quam totalem comprehensionem spectari posse, vel secundum omnimodam perfectionem, vel secundum non nisi exigitam necessariam; Ad eum planè modum, quo Lumen meridianum, ex Luminibus quæ naturaliter habentur, est Lumen perfe-